Κόμματα Β. Κόμματα

26-8-66

Προβλήματα

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΚΟΤΣΙΑΝΟΥ, πρώην βουλευτοῦ, Δρος Πανεπιστημίου Παρισίων

Ο «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ» ἀνέγραψε τὴν ἐπιβεβαιωθεῖσαν πληροφορίαν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ κ. Π. Κανελλόπουλος θὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως ψηφισθῇ νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ κόμματα θὰ χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἡ χρηματοδότησις τῶν κομμάτων ἀπὸ τὸ Κράτος, προστίθεται εἰς τὴν ὡς ἄνω εἴδησιν, κρίνεται ἀναγκαία διὰ νὰ μὴ λαμβάνουν οἱ πολιτικοὶ ὀργανισμοὶ οἰκονομικὰς ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ ἄτομα καὶ ἐπιχειρήσεις, μὲ ἀποτέλεσμα, ἢ νὰ δεσμεύωνται εἰς τὴν πολιτικὴν των ἢ νὰ ὑπίστανται ἠθικὴν φθοράν.

ΗΔΗ εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν τὰ πολιτικὰ κόμματα χρηματοδοτοῦνται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Εἰς τὴν Σουηδίαν ὡσαύτως ὅπου ἡ ἐπιχορήγησις ἀνέρχεται εἰς ποσὸν κορωνῶν, ποὺ ἀντιστοιχεῖ εἰς δραχμὰς 380.000, δι' ἕκαστον βουλευτὴν τοῦ κόμματος - μέλους τῆς Διαίτης (Βουλῆς). Εἰς τὴν Ἰταλίαν εἶχε πρὸ ἐτῶν κατατεθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν πρότασις Νόμου παρὰ τοῦ ἰσοβίου γερουσιαστοῦ DON STURGO, τοῦ γηραιοῦ ἱερέως καὶ ἱδρυτοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, τὸ ὁποῖον, καίτοι διαλυθὲν ἀπὸ τὸν Μουσσολίνι, ἀπετέλεσε μεταπολεμικῶς τὴν βάσιν τῆς πανισχύρου ἐν Ἰταλίᾳ Χριστιανοδημοκρατικῆς ὀργανώσεως. Ἡ πρότασις αὕτη καθώριζε:

1 Τὸν Μάρτιον ἑκάστου ἔτους ἡ ἡγεσία παντὸς κόμματος θὰ καταθέτη εἰς τὴν γραμματείαν τῆς Εἰσαγγελίας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μίαν λεπτομερῆ κατάστασιν τῶν πόρων τοῦ κόμματος καὶ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς οἰκονομικῆς του διαχειρίσεως κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος.

2 Εἰς τὸν ἰσολογισμὸν αὐτὸν θὰ ἀναφέρωνται λεπτομερῶς αἱ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι εἰσφοραί, ποὺ εἰσέρρευσαν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ κόμματος. Δι' ὅλας τὰς ἐκτάκτους ἐνισχύσεις, οἱ δωρηταὶ θὰ ὀφείλουν νὰ ἀναφέρουν τὸν λόγον τῆς εἰσφορᾶς των.

3 Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς ὅλα τὰ κόμματα νὰ δέχωνται οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν προερχομένην ἀπὸ τὰ κονδύλια ἑνὸς ὑπουργείου, μιᾶς δημοσίας Ἐπιχειρήσεως, μιᾶς Τραπέζης ἀπολαυούσης εἰδικῶν προνομίων, μιᾶς ἐργατικῆς ὁμοσπονδίας.

4 Ἡ ἡγεσία ἑκάστου κόμματος θὰ πρέπει νὰ κρατῇ εἰδικὰς καταστάσεις τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκλογικῶν δαπανῶν τοῦ κόμματος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς προεκλογικῆς περιόδου μέχρι καὶ 30 ἡμερῶν μετὰ τὴν ψηφοφορίαν.

5 Οἱ ὑποψήφιοι πάσης ἐκλογῆς (κοινοτικῆς, δημοτικῆς, βουλευτικῆς, γερουσιαστικῆς) ὑποχρεοῦνται νὰ καταθέτουν εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν τοῦ τόπου των, εἴτε ἐξελέγησαν τελικῶς εἴτε ὄχι, λεπτομερῆ κατάστασιν τῶν ποσῶν, ποὺ ἐδαπάνησαν διαρκούσης τῆς προεκλογικῆς των ἐκστρατείας. Τὰ ἐκλογικὰ ταῦτα ἔξοδα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβοῦν τὰς 10 χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὰς κοινοτικὰς ἢ δημοτικὰς ἐκλογὰς καὶ τὰς 30 χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὰς βουλευτικὰς ἢ τὰς γερουσιαστικὰς ἐκλογάς. Δρακόντειον ὁμολογουμένως τὸ νομοσχέδιον. Διὰ τὸν λόγον δέ τοῦτον ἐπροκάλεσε δυσφορίαν εἰς ὅλα τὰ κόμματα καὶ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ τελικῶς Νόμος, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ἀναφανδὸν κεκηρυγμένη ὑπὲρ τοῦ ἐλέγχου τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν κομμάτων.

Νομοθετικὴ ρύθμισις

ΠΡΕΠΕΙ νὰ θεωρῆται βέβαιον ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἐπιχορήγησις τῶν πολιτικῶν κομμάτων, (ἅτινα σήμερον ἀντιμετωπίζουν συνεχῶς μεγαλυτέρας δυσχερείας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν πόρων), ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν οἰκονομικῶν των θὰ συντελέση τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τῆς δημοσίας ζωῆς, τοῦ πολιτικοῦ βίου καὶ τῶν ἠθῶν τῆς χώρας. Ἡ πρότασις ὅμως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Ρ.Ε. θέτει ἐπί τάπητος ἓν γενικώτερον θέμα:

Τὰ κόμματα εἴτε ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ ἐμφανίζονται νομίμως δρῶντα (κομματικὸν κράτος), ὡς συμβαίνει σήμερον εἰς τὴν Φιλελευθέραν Δημοκρατίαν, εἴτε αὐτὰ ταῦτα διεμόρφωσαν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδίας των ἀρχὰς, τὴν Πολιτείαν καὶ νομικῶς ἐταύτισαν τὴν θέλησίν των πρὸς τὴν θέλησιν τῆς Πολιτείας (κράτος - κόμμα), ὡς συμβαίνει π.χ. ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, προὐκάλεσαν βαθυτάτας μεταβολάς. Εἰς τὰ κόμματα ἀνήκει κυρίως ἡ «διεύθυνσις» τοῦ κράτους, ἡ ἔκφρασις τῆς «θελήσεως τοῦ λαοῦ» καὶ αὐτὴ αὕτη «ἡ ἰδέα τοῦ κράτους» καὶ ὑπὸ τῶν κομμάτων ἀσκεῖται ἡ πραγματικὴ «κυριαρχία», τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζομεν τυπικῶς εἰς μόνον τὸν «Λαόν». Ἡ ὕπαρξις λοιπόν, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ δρᾶσις τῶν κομμάτων ἔχει καταστῆ, τόσον ἀλλαχοῦ ὅσον καὶ παρ' ἡμῖν, ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς πολιτειακῆς ζωῆς καὶ αἱ νομοθεσίαι τῶν διαφόρων χωρῶν, προκειμένου νὰ καλύψουν τὸ διανοιγὲν χάσμα μεταξὺ τῆς πολιτειακῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ θετικοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, ἀρχίζουν νὰ προβαίνουν εἰς τὴν νομιμοποίησιν τῶν κομμάτων, εἰς τὴν νομοθετικὴν ρύθμισιν τῆς λειτουργίας αὐτῶν.

ΠΑΡ' ἡμῖν ὁ νομοθέτης ἐξηναγκάσθη νὰ λάβῃ ὑπὸ σοβαρὰν σημείωσιν τὴν ὑπὸ τῶν κομμάτων ἀναπτυχθεῖσαν δρᾶσιν διὰ μιᾶς νομοθεσίας, ἥτις δὲν προβαίνει εἰς τὴν ρητὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν τῶν κομμάτων καὶ εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς λειτουργίας των, ἀλλὰ προϋποθέτει ἀναγκαστικῶς τὴν ὕπαρξίν των. Καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ἐν ἰσχύει νομοθεσία περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν μνημονεύουν ρητῶς τὰ κόμματα. Ἀλλὰ ἀτελεῖς καὶ ὑποτυπώδεις εἶναι αἱ νομικαὶ διατάξεις αἱ ρυθμίζουσαι παρ' ἡμῖν τὰ κόμματα. Καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, μιᾶς προσφόρου νομοθεσίας, ποὺ νὰ ρυθμίζῃ τὴν νομικὴν φύσιν τῶν κομμάτων καὶ τῶν λειτουργιῶν των καὶ ποὺ νὰ καθορίζῃ τὸ νομικὸν ἐσωτερικὸν καθεστώς των.

Ἡ πρότασις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῆς ΕΡΕ περὶ χρηματοδοτήσεως τῶν κομμάτων πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή. Καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ νομοθετικὴ ρύθμισις τῆς λειτουργίας τῶν κομμάτων μὲ εἰδικωτέρας διατάξεις διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν οἰκονομικῶν των.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΜΙΑΣ ΑΠΟΣΚΙΡΤΗΣΕΩΣ

ΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Τοῦ κ. Στεφάνου Κότσιανου, βουλευτοῦ Χαλκιδικῆς

Βουλευτὴς κατέθεσε ἐσχάτως εἰς τὴν Βουλὴν δήλωσιν ὅτι ἀποχωρεῖ τοῦ κόμματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκε καὶ ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θέλει παραμείνει ὡς ἀνεξάρτητος.

Δὲν εἶναι ἀσύνηθες τὸ φαινόμενον ταῦτο τόσον εἰς τὰ ξένα κοινοβούλια ὅσον καὶ τὸ ἰδικόν μας πλὴν ὅμως μᾶς παρέχει τὴν ἀφορμὴν καὶ τὴν διατύπωσιν ὡρισμένων σκέψεων.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι σήμερον τὰ κόμματα εἴτε ἀνεγνωρίσθησαν ἀπὸ τὸ κράτος καὶ ἐμφανίζονται νομίμως ὀργανωμένα (κομματικὸν Κράτος) ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν Φιλελευθέραν Δημοκρατίαν, εἴτε αὐτὰ ταῦτα διεμόρφωσαν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδίας των ἀρχὰς τὴν Πολιτείαν καὶ νομικῶς ἐταύτισαν τὴν θέλησίν των πρὸς τὴν θέλησιν τῆς Πολιτείας (Κράτος-Κόμμα), ὅπως συμβαίνει σήμερον εἰς τὴν σοβιετικὴν Ρωσίαν, διαδραματίζουν σπουδαιότατον ρόλον. Εἰς τὰ κόμματα ἀνήκει οὐσιαστικῶς ἡ «διεύθυνσις» τοῦ Κράτους καὶ ὑπὸ τῶν κομμάτων ἀσκεῖται ἡ πραγματικὴ «κυριαρχία» τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζομεν τυπικῶς εἰς μόνον τὸν «Λαόν». Ἡ διαμόρφωσις τῶν πολιτικῶν κατευθύνσεων ὁλονὲν μεθίσταται ἀπὸ τὰ ὄργανα τοῦ κράτους εἰς τὰ ὄργανα τοῦ κόμματος καὶ αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ τῆς γενικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους δὲν λαμβάνονται τόσον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Κοινοβουλίου ἢ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Πολιτείας ὅσον ὑπὸ τοῦ κόμματος.

Ἡ ὕπαρξις λοιπὸν καὶ ἡ δρᾶσις τῶν κομμάτων ἔχει καταστῆ ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς πολιτειακῆς ζωῆς κάθε χώρας καὶ ἀντιλαμβάνεται κανεὶς εὐχερῶς πόσον ἀναγκαία εἶναι ἡ ἀρτία ὀργάνωσις τῶν κομμάτων καὶ πόσον ἐπιβεβλημένη εἶναι ἀκόμη καὶ ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῆς λειτουργίας τῶν κομμάτων.

Πολλαὶ ξέναι χῶραι εἰσῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νομιμοποιήσεως τῶν κομμάτων ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ὁ Νομοθέτης ἐξηναγκάσθη νὰ λάβῃ ὑπὸ σοβαρὰν σημείωσιν τὴν ὑπὸ τῶν κομμάτων ἀναπτυχθεῖσαν δρᾶσιν διὰ μιᾶς νομοθεσίας ἥτις δὲν προβαίνει εἰς τὴν ρητὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν τῶν κομμάτων καὶ εἰς τὴν ρύθμισίν των ἀλλὰ προϋποθέτει ἀναγκαστικῶς τὴν ὑπαρξίν των. Οὕτω ὁ ἐν ἰσχύϊ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς (καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς εἶναι νόμος περιέχων μάλιστα πλείστους κανόνας δημοσίου δικαίου) α) διαλαμβάνει ὅτι οἱ βουλευταὶ δηλοῦσι εἰς τὸ προεδρεῖον εἰς τίνα τῶν πολιτικῶν μερίδων ἀνήκουσι (ἄρθρ. 6).β) Καθορίζει ποῖοι θεωροῦνται ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν μερίδων (ἄρθρ. 7) καὶ γ) ἐπιτάσσει ὅπως αἱ κοινοβουλευτικαὶ ἐπιτροπαὶ συντίθενται κατ' ἀναλογίαν τῶν πολιτικῶν μερίδων (ἄρθρ. 8). Ληλαδὴ ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς ἀναγνωρίζει τὴν ὕπαρξι τῶν κομμάτων καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν των ὁμάδων ἀλλὰ δὲν προχωρεῖ περαιτέρω εἰς μίαν πληρεστέραν ρύθμισίν των, καὶ ἐμφανίζεται ὡς ἐκ τούτου σήμερον ἀτελὴς καὶ ἀναχρονιστικός. Καὶ ὅμως ἀλλαχοῦ αἱ κοινοβουλευτικαὶ ὁμάδες ἐνετάχθησαν πλέον πλήρως εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν ὀργάνωσιν, ἀσκοῦν λειτουργίαν καὶ διέπονται δι' ἰδιαιτέρου κανονισμοῦ ἐμπεριεχομένου εἰς τὸν κανονισμὸν τῶν Βουλῶν. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τοὺς κανονισμοὺς τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς.

Φλέγοντα ζητήματα ἀνακύπτουν: τῶν σχέσεων μεταξὺ κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος καὶ πολιτικοῦ κόμματος, τῆς ἐλευθερίας τοῦ βουλευτοῦ καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως τῆς ὁμάδος, τῶν κυρώσεων τῆς ἀνυπακοῆς τῶν βουλευτῶν, τῶν συνεπειῶν τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ βουλευτοῦ ἐκ τοῦ κόμματος κλπ. Τὰ θέματα αὐτὰ ἀντιμετωπίζονται ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐξαντλητικῶς εἰς τὰ καταστατικὰ τῶν κομμάτων. Παρ' ἡμῖν τοιαῦτα καταστατικὰ δὲν ὑφίστανται καὶ μᾶς ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν ὁ βαθμὸς τοῦ ἀνοργανώτου τῶν ἑλληνικῶν κομμάτων.

Ἐπιβάλλεται ὅπως ἐπενεχθοῦν εἰς τὸν ἰσχύοντα κανονισμὸν τῆς Βουλῆς τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐσωτερικῆς ὀργανώσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν ὁμάδων.

Καὶ γενικώτερον ἐπιτακτικὴ ἐμφανίζεται ἡ ἀνάγκη ὅπως τὰ κόμματα χωρήσουν εἰς μίαν πλήρη διοργάνωσίν των διότι ἀποτελοῦν σήμερα τὴν βάσιν τῆς πολιτειακῆς μηχανῆς καὶ ἀπὸ τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν των ἐξαρτᾶται ἡ προκοπὴ τοῦ τόπου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΤΣΙΑΝΟΣ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ τῆς παρέας μᾶς θύμισε χθὲς τὸ θράδυ τὰ ἑκατοπενηντάχρονα τοῦ Οὐγκώ.

— Θὰ γιορτασθοῦν σ' ὅλον τὸν κόσμο, μᾶς εἶπε.

— Καὶ στὰ δικά σου, τοῦ εὐχηθήκαμε.

Ὁ ποιητὴς ἐχαμογέλασε μετριοφρόνως.

— Οἱ Οὐγκώ, εἶπε, εἶναι ἐλάχιστοι στὴν ἱστορία τῆς τέχνης.

Καὶ χωρὶς νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, ἂν συγκαταλέγει τὸν ἑαυτό του μεταξὺ τῶν «ἐλαχίστων», ἄρχισε νὰ μᾶς μιλάῃ γιὰ τὸν μεγάλο «συνάδελφό του». Μᾶς εἶπε γιὰ τὰ ἔργα του, τοὺς τύπους του, τὶς περιγραφές του, τὸ ποιητικό του πέταγμα, τὸ φιλοσοφικό του βάθος...

Καὶ τί δὲν τοῦπε τοῦ καϋμένου τοῦ Οὐγκώ! "Ολο τὸ θράδυ γι' αὐτὸν μιλοῦσε. Κι' ὅταν χωρίσαμε καὶ τράβηξα γιὰ ὅπνο, ἔνοιωθα νὰ στριφογυρίζουν στὸ κεφάλι μου 'Αγιάννηδες, Φαντίνες, Τιτίκες, 'Ισβέρηδες κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι τύποι τῶν «Ἀθλίων».

Τὸ ἐπακόλουθο ἦταν μοιραῖο. "Οταν μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, μ' ἐπεσκέφθη καὶ ὁ... ἴδιος ὁ Οὐγκώ!

&

Γέρος, μὲ ἄσπρα γένεια καὶ γλυκότατη ἔκφρασι, ἐστάθη ἀπέναντί μου καὶ μοῦ χαμογελοῦσε:

Ἐφ. Ἀθηνῶν «ΑΛΛΑΓΗ» 9-3-1952